

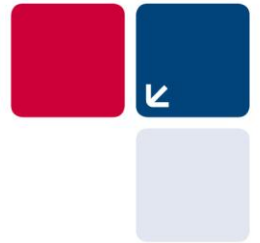
NRR Cursusreglement

Opleidingen in de “Basale reanimatie”

Nederlandse Reanimatie Raad
Oktober 2012

Nederlandse Reanimatie Raad

Inleiding

Het uniformeren van de opleidingen en het verbeteren van de kwaliteit daarvan, is statutair één van de opdrachten van de Nederlandse Reanimatie Raad. Het is goed dat hulpverleners, instructeurs en opleidingsinstituten duidelijk weten wat van hem of haar verwacht wordt en waarop getoetst kan worden.

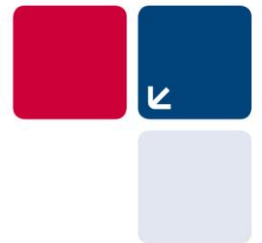
Sinds in 2008 de NRR opleidingen tot (P)BLS-hulpverlener en (P)BLS-instructeur door de ERC zijn erkend, hebben de regels rondom de opleidingen nogal wat wijzigingen ondergaan. Dit was onder meer noodzakelijk om de gewenste ERC erkenning te verkrijgen. Dit heeft geleid tot het opleidingsbeleid van de NRR zoals dat sinds eind 2008 van toepassing is. In de jaren die volgden zijn er diverse regels gewijzigd als gevolg van beleidswijzigingen, nieuwe inzichten en ontwikkelingen. Deze regels zijn op meerdere plaatsen opgeschreven. Sinds eind 2011 heeft de ERC daarnaast een volledig nieuw cursusreglement.

Naast deze ontwikkelingen is de NRR bezig om het beleid rondom het toezicht op de opleidingen (het kwaliteitsbeleid) meer vorm te geven. Om toezicht te kunnen houden op naleving van afspraken dienen afspraken ook duidelijk op papier te staan. Dit samen met het verschijnen van het nieuwe ERC cursusreglement was voor de NRR aanleiding ook de Nederlandse regels op te nemen in een nieuw NRR cursusreglement.

Als uitgangspunt voor dit nieuwe cursusreglement van de NRR is het cursusreglement van de ERC genomen. In sommige gevallen wijkt het NRR reglement af van het ERC reglement. Deze verschillen zijn voor een belangrijk deel terug te voeren op een verschil in benadering van het reanimatie onderwijs. Bij ERC opleidingen wordt altijd gewerkt met een faculty waardoor altijd meerdere instructeurs bij een opleiding betrokken zijn. Hierdoor is veel meer onderlinge feedback mogelijk. In Nederland staan instructeurs vaak alleen voor de groep en is scholing en feedback alleen mogelijk via georganiseerde bijscholingen.

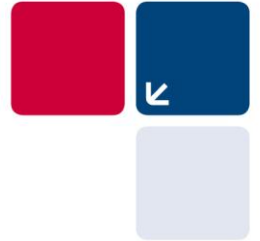
Met het gereedkomen van dit document zijn alle regels en afspraken rondom het onderwijs gecentraliseerd in 1 document en komt het opleidingsbeleid van december 2008 te vervallen. Hetzelfde geldt voor andere documenten waarin regelgeving over de cursussen is opgenomen.

Overal waar “hij”, “hem” of “zijn” staat kan ook “zij” of “haar” gelezen worden.

Inhoudsopgave

Inleiding	2
Inhoudsopgave	3
1. Doelstellingen	4
2. Definities	4
3. Algemeen	7
4. Cursussen	7
Cursus organisatie	7
Cursusorganisatoren	8
5. Instroomeisen voor de opleidingen	9
6. Inhoud van de cursus	10
7. Assessments gedurende de cursussen	10
8. Certificering	12
9. Faculty	13
Cursusleider	13
Kandidaat Cursusleider	13
(Docent)-instructeur	14
Kandidaat (Docent)-instructeur	14
10. Hercertificering	15
Hercertificering van Hulpverlener	15
Hercertificering van Instructeurs	15
Hercertificering van Docent-instructeurs	16
Hercertificering van Cursusleiders	16
11. Intrekking van de kwalificaties en beroepsprocedure	17
12. Beroepsprocedure in rechtstreeks verband met de Cursus	17
Bijlage 1: Overzicht kwalificaties	18
Bijlage 2: NRR/ERC Gedragscode (Code of Conduct)	19
Bijlage 3: NRR visie op opleiden	20

1. Doelstellingen

- 1.1 De doelstelling van een hulpverlenerscursus is de cursist vaardigheden aan te leren om een reanimatie te beginnen in een reële situatie op het niveau waarop men mag verwachten dat hij kan functioneren. Het niveau van de cursist kan variëren van een niet professionele hulpverlener tot een zorgprofessional.
- 1.2 De cursussen worden gegeven door gecertificeerde instructeurs die een door de NRR erkende cursus hebben gevolgd in lesgeven en beoordelen. De cursusdeelnemer is zelf verantwoordelijk voor het behalen van het noodzakelijke leerrendement. Instructeurs en goed instructiemateriaal helpen bij het bereiken van dit rendement. Het is de verantwoordelijkheid van de instructeur om zorg te dragen voor een optimaal leerklimaat.

2. Definities

Cursustype

2.1 Cursus “Basale Reanimatie”, BLS

Het doel van de Cursus “Basale Reanimatie” is het aanleren van competenties die noodzakelijk zijn om op het juiste moment met de juiste attitude de noodzakelijke vaardigheden op de juiste wijze uit te voeren. Onder noodzakelijke vaardigheden wordt onder meer verstaan het geven van borstcompressies en beademingen en het gebruik van de AED. Cursussen zijn gericht op een grote variatie van hulpverleners: mensen uit het grote publiek tot medisch specialisten en andere (professionele) hulpverleners.

2.2 Cursus “Basale Reanimatie van baby’s en kinderen”, PBLS

Het doel van de Cursus “PBLS” is het aanleren van competenties die noodzakelijk zijn om op het juiste moment met de juiste attitude de noodzakelijke vaardigheden op de juiste wijze uit te voeren. Onder noodzakelijke vaardigheden wordt onder meer verstaan het geven van borstcompressies en beademingen aan baby’s en kinderen en het gebruik van de AED. Cursussen zijn gericht op een grote variatie van hulpverleners: mensen uit het grote publiek tot medisch specialisten en andere (professionele) hulpverleners.

2.3 Cursus “BLS-instructeur”

De cursus is bedoeld voor personen die instructie willen gaan geven in de Basale Reanimatie van volwassenen. Voor de cursus gelden instroomeisen.

2.4 Cursus “PBLS-instructeur”

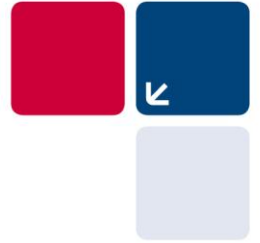
De cursus is bedoeld voor personen die instructie willen gaan geven in de Basale Reanimatie van baby’s en kinderen. Voor de cursus gelden instroomeisen.

2.5 Cursus “BLS-Docent-Instructeur”,

De cursus is bedoeld voor instructeurs BLS die instructie willen gaan geven op de cursus “BLS-instructeurs”. Voor de cursus gelden instroomeisen.

2.6 Cursus “PBLS-Docent-Instructeur”,

De cursus is bedoeld voor instructeurs PBLS die instructie willen gaan geven op de cursus “PBLS-instructeurs”. Voor de cursus gelden instroomeisen.

Kwalificaties¹

2.7 Faculty

Afhankelijk van de cursus bestaat het trainingsteam uit 1 of meerdere personen. In het geval deze bestaat uit meerdere personen spreken we van een faculty. De faculty kan bestaan uit een Cursusleider, een assistent Cursusleider, volwaardige instructeur(s), kandidaat instructeur(s) en eventueel een Educator of opleidingsdeskundige.

2.8 Hulpverlener (Provider)

Een hulpverlener is iemand die een (P)BLS hulpverlenerscursus met succes heeft voltooid.

2.9 Potentieel instructeur (Instructor Potential, IP)

Een potentiële instructeur is iemand die een hulpverlenerscursus met succes heeft voltooid en voldoet aan de gestelde instroomeisen voor de cursus (P)BLS-instructeur.

2.10 Kandidaat instructeur (Instructor Candidate, IC)

Een kandidaat instructeur is iemand die een instructeurscursus met succes heeft voltooid. De kandidaat instructeur dient nog onder begeleiding instructie te geven (zie paragraaf 9)

2.11 Volwaardig instructeur (Full Instructor, FI)

Een volwaardig instructeur is een kandidaat instructeur die met succes op tenminste 2 hulpverleners opleidingen instructie heeft gegeven (zie paragraaf 9) en zich, indien nodig, heeft gehercertificeerd. Volwaardige instructeurs geven instructie in een hulpverlenercursus. Waar in dit reglement wordt gesproken over instructeur zonder de toevoeging “kandidaat” of “potentieel” wordt de volwaardige instructeur bedoeld.

2.12 Potentieel Docent-instructeur

Een potentiële Docent-instructeur is een (P)BLS-instructeur met een geldig certificaat die voldoet aan de gestelde instroomeisen voor de cursus (P)BLS-Docent-instructeur.

2.13 Kandidaat Docent-instructeur

Een kandidaat Docent-instructeur is een volwaardig instructeur die tot de Docent-instructeurs opleiding is toegelaten en deze met succes heeft voltooid. De kandidaat Docent-instructeur dient nog één of meerdere keren onder begeleiding instructie te geven (zie paragraaf 9)

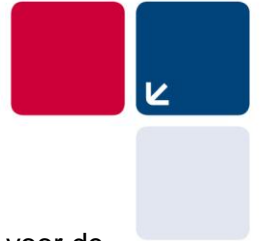
2.14 Volwaardig Docent-instructeur

Een volwaardige Docent-instructeur is een kandidaat Docent-instructeur die met succes op tenminste 2 instructeurs opleidingen instructie heeft gegeven (zie paragraaf 9) en zich, indien nodig, heeft gehercertificeerd. Waar in dit reglement wordt gesproken over Docent-instructeur zonder de toevoeging “kandidaat” of “potentieel” wordt de volwaardige Docent-instructeur bedoeld.

2.15 Kandidaat Cursusleider

Een Kandidaat Cursusleider is een ervaren (Docent)-instructeur (P)BLS die de Cursusleider schaduw om uiteindelijk zelf de status van Cursusleider te verkrijgen. De Kandidaat Cursusleider is geen assistent, maar een Cursusleider in training.

¹ Zie voor een overzicht bijlage 1

2.16 Cursusleider

Een Cursusleider is een ervaren (Docent)- instructeur die alle verantwoordelijkheid voor de cursus op zich neemt en er voor instaat dat de cursus verloopt volgens de richtlijnen en het reglement van de NRR. Er zijn Cursusleiders op het niveau van hulpverlenerscursussen en instructeurscursussen. De Cursusleider is verantwoordelijk voor het cursusprogramma, het benoemen van de instructeurs en het goedkeuren van de resultaten van de cursisten. De Cursusleider is ook degene die de kandidaat instructeurs en Kandidaat Cursusleider die in de faculty zitting hebben beoordeeld.

2.17 Nationale Cursusleider

Een Nationale Cursusleider is de Cursusleider die door de NRR is benoemd uit de Nederlandse Cursusleiders en hen vertegenwoordigt bij de Internationale Cursus Commissie (ICC) van de ERC.

2.18 Onderwijskundige of Educator (Ed)

Een Onderwijskundige of Educator is een persoon met didactisch en klinische achtergrond die de Educator Master Class van de ERC met succes heeft afgerond.

2.19 Cursusorganisator (CO)

De Cursusorganisator is een persoon of een organisatie die de financiële en logistieke aspecten van een cursus beheert.

Overige definities

2.20 Nederlandse Reanimatie Raad (NRR)

De Nederlandse Reanimatie Raad een wetenschappelijke non-profit organisatie die actief is in Nederland met als missie het redden van levens indien dat door goede cardiopulmonale reanimatie mogelijk is. Die missie wil de NRR nastreven door het verbreiden en verbeteren van kennis en vaardigheden in reanimatie. De ERC en NRR werken nauw samen om te zorgen dat de Nederlandse reanimatie opleidingen in overeenstemming zijn met de normen van de Europese Reanimatie Raad. Hierdoor zijn de NRR opleidingen dan ook als zodanig door de ERC erkend.

2.21 Europese Reanimatie Raad (ERC)

De ERC is een wetenschappelijke non-profit organisatie die actief is in Europa met als missie het behoud van leven door het bevorderen en verbeteren van de praktijk van de reanimatie. De ERC is tevens het netwerk van Nationale Reanimatie Raden in Europa.

2.22 Internationaal Cursus Comité

Elk soort cursus heeft binnen de ERC zijn eigen Internationale Cursus Comité. De internationale Cursus Comités zijn verantwoordelijk voor de verdere ontwikkeling en kwaliteitscontrole van hun respectievelijke cursussen en houden toezicht op de cursussen.

2.23 Gezamenlijk Internationaal cursus comite (Joint ICC)

De Joint ICC is een commissie van de ERC die bestaat uit de voorzitters en vice-voorzitters van elke ICC en een vertegenwoordiger van de Adviesgroep van Educatoren.

2.24 Adviesgroep van Educatoren

De Adviesgroep van Educatoren heeft als doel het geven van advies aan de verschillende ICC's en de raad van bestuur van de ERC voor wat betreft de educatieve onderwerpen.

2.25 Cursus Management Systeem (CMS)

Het Cursus Management Systeem is een online applicatie, aangeleverd door de ERC, voor de administratie van de NRR/ERC cursussen, kwalificaties, toelatingen en certificaten.

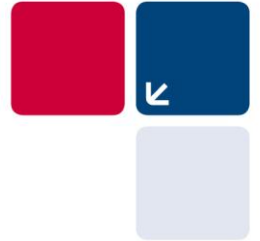
3. Algemeen

- 3.1 Alle leden van de faculty en de Cursusorganisatoren moeten zich houden aan de gedragscode van de NRR/ERC (Bijlage 2).
- 3.2 ***Er is alleen sprake van een officiële NRR/ERC cursus als deze volledig in het Cursus Management Systeem is geregistreerd.*** Een cursus dient volledig geregistreerd te worden als men de deelnemers een NRR/ERC kwalificatie wil verstrekken, als kandidaat instructeurs meelopen om de status van instructeur te krijgen en als Kandidaat Cursusleiders meelopen om de status van Cursusleider te verkrijgen.
- 3.3 Elke deelnemer aan een cursus moet de beschikking hebben over een officieel NRR lesboek of door de NRR goedgekeurd alternatief lesmateriaal.
- 3.4 De NRR kan uitzonderingen op het reglement tijdelijk toestaan, mits dit van te voren is aangevraagd en schriftelijk door de NRR is toegestaan.

4. Cursussen

Cursus organisatie

- 4.1
 - a. Het maximum aantal deelnemers per cursus is 30, verdeeld in groepen van maximaal 6 deelnemers.
 - b. Het minimum aantal deelnemers voor (P)BLS-instructeurs cursus is 4.
 - c. Het minimum aantal deelnemers voor een (P)BLS Docent-instructeurs cursus is 4.
- 4.2 Per 6 deelnemers dient minimaal 1 volwaardige instructeur in de faculty te zitten. De Cursusleider telt als een instructeur. de Kandidaat Cursusleider telt NIET mee als instructeur voor deze cursus.
- 4.3 Het aantal kandidaat instructeurs in een cursus mag nooit hoger liggen dan het aantal instructeurs
- 4.4 De deelnemers mogen slechts beoordeeld worden op materiaal en informatie welke in de handleiding vermeld staat.
- 4.5 De details (datum, locatie, tijd, instructeurs, enz.) van een cursus dienen minimaal 1 week voorafgaand aan de cursus in het CMS te worden ingevuld. De uitslag van een cursus dient binnen een periode van 2 maanden na de cursus te worden ingevuld. Anders kan de cursus niet worden geregistreerd.
- 4.6 De beschikbare materialen voor de cursus dienen overeen te komen met de uitrusting die op de lijst of het lesprogramma is beschreven. Deze uitrusting dient zich in goede staat te bevinden en correct te functioneren.

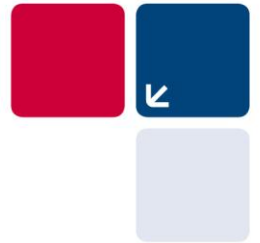

Cursusorganisatoren

- 4.7 Alleen een daartoe door de NRR aangewezen en gekwalificeerde Cursusorganisator kan NRR/ERC erkende cursussen organiseren.
- 4.8 De aanvraag om Cursusorganisator te worden dient schriftelijk te gebeuren via het CMS, de email of de reguliere post. De beslissing om een Cursusorganisator te aanvaarden zal worden genomen door de NRR in overleg met de Nationale Cursusleider.
- 4.9 De erkenning van een Cursusorganisator geldt zolang deze voldoet aan de gestelde criteria. Gedurende de periode dat de Cursusorganisator is erkend, werkt deze mee aan toezicht en houdt zich aan het geldende Cursusreglement. In geval van inbreuk op het cursusreglement en in geval van herhaalde aanbevelingen zonder merkbare verbetering, kan de erkenning van een Cursusorganisator worden ingetrokken.
- 4.10 De NRR is, met uitzondering van de cursus en bijscholing (P)BLS Docent-instructeur, zelf geen Cursusorganisator.
- 4.11 Een Cursusorganisator moet aan de volgende voorwaarden voldoen:
- Heeft de beschikking over voldoende facultyleden om de desbetreffende cursus te kunnen organiseren.
 - Heeft de beschikking over het voor de cursus noodzakelijke oefenmateriaal en stelt dit materiaal ter beschikking aan de faculty gedurende de cursussen.
 - Handelt overeenkomstig het NRR cursusreglement.
 - Heeft de beschikking over een cursuslocatie met voldoende ruimte voor praktijkonderwijs
 - Heeft een onderhoudsprogramma voor de trainingsmaterialen en zorgt voor voldoende hygiëne bij het gebruik van de reanimatiepoppen.
 - Verschaft alle cursisten een officiële NRR of ERC handboek of een door de NRR goedgekeurd alternatief.
 - Registreert cursussen (correct en volledig) tenminste 1 week op voorhand in het CMS.
 - Verschaft NRR/ERC certificaten aan de geslaagde deelnemers en aanwezigheidsformulieren aan niet geslaagde deelnemers en deelnemers die geen toets hebben afgelegd.
 - De door de Cursusorganisator ingezette faculty staat aangekondigde en onaangekondigde bezoeken en controles door een afvaardiging van de NRR en/of ERC toe. Zorgt voor invoering en daadwerkelijk uitvoeren van aanbevelingen op passende wijze en binnen een redelijke termijn.
 - Aanvaard, voor zover mogelijk, kandidaat instructeurs en Kandidaat Cursusleiders kosteloos als lid van de faculty op de eigen cursussen. Dit ongeacht of zij wel of niet behoren tot de eigen organisatie van de Cursusorganisator.
 - Houdt een administratie van de deelnemersrapporten bij voor de duur van de geldigheid van de desbetreffende kwalificatie, met een maximum van 5 jaar.
 - Voldoet aan zijn financiële verplichtingen richting de Nederlandse Reanimatie Raad.

Voor de erkenning als Cursusorganisator voor de cursus (P)BLS instructeurs gelden de aanvullende voorwaarden:

- Heeft een positieve beoordeling behaald tijdens de initiële audit welke voorafgaat aan de erkenning als Cursusorganisator voor instructeurs opleidingen.

- n) Zendt deelnemers tijdig het programma, het lesboek, beoordelingscriteria/formulieren en andere noodzakelijke informatie .
- o) Beoordeelt voorafgaand aan de cursus of de kandidaat voldoet aan de voorwaarden om deel te nemen aan de cursus
- p) Evalueert de georganiseerde cursussen op een efficiënte manier en zonodig acties op de resultaten van de evaluatie
- q) Verzorgt minimaal 2 cursussen per 2 jaar voor elke type cursus waarvoor men erkend is als organisator.
- r) Beschikt over een klachtenprocedure op papier en een overzicht van eventuele klachten en de afwikkeling ervan.

4.12 De Cursusorganisator blijft te allen tijde in contact met de Cursusleider en met de NRR.

5. Instroomeisen voor de opleidingen

5.1 Voor deelname aan de opleiding (P)BLS hulpverlener gelden geen instroomeisen.

5.2 Deelnemers aan de cursus BLS- en PBLIS-instructeur dienen over een geldig NRR/ERC certificaat hulpverlener “Basale Reanimatie” dan wel een geldig certificaat hulpverlener “Basale Reanimatie van baby’s en kinderen” te beschikken. Tevens dienen zij de vaardigheden ook daadwerkelijk te beheersen bij aanvang van de cursus.

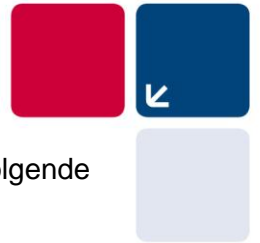
Naast bovengenoemde certificaten dient de deelnemer te behoren tot één van de volgende categorieën:

- arts of verpleegkundige of in het bezit van een certificaat van een opleiding in de gezondheidszorg, niveau 4 of 5;
- studenten Geneeskunde die hun propedeuse hebben behaald;
- 1e of 2e graads lerarenopleiding of hiervoor studierend (tenminste 120 studiepunten behaald);
- diploma ambulancechauffeur van de Academie voor Ambulancezorg
- geldig certificaat Instructeur Eerste Hulp.

Wanneer aan deze eisen is voldaan heeft iemand automatisch de status van Potentieel instructeur. Dit wordt in het CMS verwerkt nadat het eerste deel van de instructeurs opleiding is doorlopen.

5.3 Deelnemers aan de instructeursbijscholing BLS en/of PBLIS dienen volwaardig instructeur te zijn.

5.4 Deelnemers aan de cursus BLS-Docent-instructeur dienen over een geldig NRR/ERC certificaat BLS-instructeur te beschikken en de bijbehorende kennis en vaardigheden bovengemiddeld te beheersen. Het beheersen van de kennis en vaardigheden wordt getoetst tijdens een instaptoets welke men voldoende moet scoren alvorens tot de cursus BLS-Docent-instructeur te worden toegelaten. De instaptoets is alleen toegankelijk voor BLS-instructeurs die daarvoor worden voorgedragen door BLS-Docent-instructeurs.

Naast bovengenoemde certificaten dient de deelnemer te behoren tot de volgende categorie.

- arts of verpleegkundige of in het bezit van een certificaat van een opleiding in de gezondheidszorg, niveau 4 of 5;

5.5 Deelnemers aan de cursus PBLS-Docent-instructeur dienen over een geldig NRR/ERC certificaat PBLS-instructeur te beschikken en de bijbehorende kennis en vaardigheden bovengemiddeld te beheersen. Daarnaast dienen zij de cursus BLS-Docent-instructeur voldoende te hebben afgerond.

6. Inhoud van de cursus

6.1 Tijdens de cursus worden verschillende didactische werkvormen gehanteerd waaronder presentaties, scenariotrainings en vaardigheidstraining.

6.2 De structuur van de cursus is conform het officiële NRR cursusprogramma en eventuele overzichten van cursusmaterialen.

6.3 Het standaard NRR programma schetst de minimum vereiste tijd voor oefenen en eventuele toets stations.

6.4 Waar specifieke omstandigheden het inlassen van bijkomende vaardigheden vereisen, kunnen facultatieve modules aan het cursusprogramma worden toegevoegd. Dit zal echter de cursusduur doen toenemen.

6.5 Volwaardige instructeurs BLS kunnen een aangepast (verkort) lesprogramma voor de cursus PBLS instructeur volgen. Hetzelfde geldt voor instructeurs PBLS die een cursus BLS-instructeur willen volgen.

6.6 (Kandidaat)-instructeurs van gespecialiseerde ERC cursussen zoals ALS en EPLS kunnen een aangepast (verkort) lesprogramma voor de cursus (P)BLS-instructeur volgen.

6.7 Daar waar een Cursusorganisator het onderwijs wil inrichten afwijkend van het standaard lesprogramma, dient men een verzoek tot een alternatief curriculum voorafgaand aan de te geven cursus in te dienen bij het bureau van de NRR volgens de daarvoor geldende procedures.

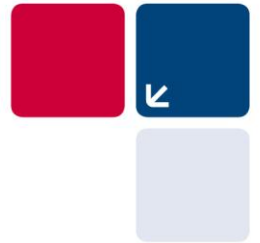
7. Assessments gedurende de cursussen

Hulpverlenerscursus

7.1 Het toetsen van de vaardigheden tijdens een hulpverlenerscursus mag zowel middels continuous assessment als op het einde van de cursus middels een eindtoets. Voor de hulpverlenerscursussen worden geen beoordelingsformulieren gebruikt.

7.2 Elke deelnemer aan de cursus heeft het recht op een onmiddellijke hertoets.

7.3 Wanneer een deelnemer niet slaagt voor de hertoets zal hij de cursus in zijn geheel opnieuw moeten doen.

(Docent)-instructeurscursus

- 7.4 Deelnemers aan een (Docent)-instructeurscursus worden beoordeeld middels continuous assessment en toetsstations voor de praktische vaardigheden.

Continuous assessment

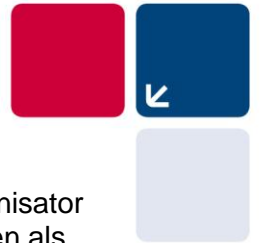
- 7.5 De leidraad van het continuous assessment is het beoordelingsformulier voor elke basisvaardigheid.
- 7.6 Een kopie van de beoordelingsformulieren dient op voorhand voor elke cursist beschikbaar te zijn, tegelijk met het cursusboek.
- 7.7 Als een cursist niet de minimum criteria heeft bereikt, zal hem een kopie van de beoordelingsformulieren worden overhandigd en hulp worden aangeboden om de minimale criteria alsnog te bereiken. De cursist mag daarna de toets opnieuw afleggen. De faculty mag beslissen of deze hertoets op de cursusdag zelf mag worden afgelegd. Dit kan echter alleen plaatsvinden nadat het cursusprogramma volledig is afgewerkt.

Toetsstations voor de praktische vaardigheden

- 7.8 Praktische vaardigheden moeten getoetst worden door middel van vaardigheidsstations. De toets wordt afgenomen door tenminste één Docent-instructeur. Als een kandidaat Docent-instructeur de toetsing leidt, moet dit gebeuren onder supervisie van een (Docent)-instructeur.
- 7.9 Elke cursist heeft het recht op een onmiddellijke hertoets voor elke praktische vaardigheid. Deze hertoets wordt, indien mogelijk, afgenomen door een andere Docent-instructeur.
- 7.10 Wanneer een cursist niet slaagt voor een hertoets, kan de faculty beslissen de cursist door te sturen voor een hertoets of een aangepast onderwijsprogramma, op een andere dag bij een andere faculty of eventueel een aangepast vervolgprogramma te volgen. In alle andere gevallen zal de cursist als gewone deelnemer de gehele cursus opnieuw moeten volgen.
- 7.11 Het herexamen kan plaatsvinden op een volgende cursus of tijdens een voor dit doel speciaal ingerichte beperkte cursus, binnen de periode van 1 jaar, en met verschillende facultyleden.
- 7.12 Alleen de cursisten die voor het herexamen geslaagd zijn, worden beschouwd als geslaagd voor de cursus. Als een cursist niet slaagt voor het herexamen, resteert de mogelijkheid de gehele cursus over te doen; zij worden dan weer beschouwd als een gewone deelnemer.

Docent-instructeur Potentieel (DIP)

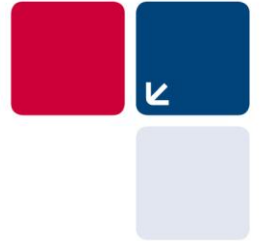
- 7.13 Voor (P)BLS-instructeurs geldt dat wanneer zij een uitzonderlijke goede bekwaamheid ten toon spreiden, een Docent-instructeur kan overwegen of zij geschikt zijn om de rol van Docent-instructeur te vervullen. Wanneer een Docent-instructeur deze mening is toegedaan kan hij dit via een voordracht formulier kenbaar maken bij de NRR.

- 7.14 Wanneer 2 Docent-instructeurs (die niet verbonden zijn aan de Cursusorganisator waarvoor een instructeur onderwijs verzorgt) dezelfde instructeur voordragen als potentiële Docent-instructeur, zal deze instructeur desgewenst van de NRR een uitnodiging ontvangen voor een instaptoets.
- 7.15 Een instaptoets bestaat uit de volgende 3 onderdelen:
- Een theorietoets
 - Een vaardighedentoets met betrekking tot de reanimatie vaardigheden
 - Een vaardighedentoets met betrekking tot de didactische vaardigheden
- 7.16 Wanneer de uitslag van de toets positief is, krijgt men de status van Potentiële Docent-instructeur.
- 7.17 Instructeurs met de kwalificatie Docent-instructeur Potentieel kunnen in aanmerking komen voor een relevante Docent-instructeurscursus binnen een periode van 2 jaar, zolang ze ook beschikken over een geldig (P)BLS-instructeurscertificaat.

8. Certificering

- 8.1 Binnen twee weken na het succesvol afsluiten van een cursus ontvangen de cursisten een officieel NRR/ERC certificaat vanuit het online Cursus Management Systeem. Dit certificaat is geen attest van competentie, maar een bewijs dat de gevolgde reanimatie cursus met succes is afgesloten.
- 8.2 Deelnemers kunnen slechts met succes de cursus voltooien als ze tijdens de gehele cursus aanwezig zijn geweest.
- 8.3 De (P)BLS hulpverleners en instructeurs certificaten hebben een geldigheid van 2 jaar gemeten vanaf het moment dat de cursus is afgerond.
- 8.4 Het is aan de houder van het certificaat om zijn vaardigheden te onderhouden.
- 8.5 Een kandidaat die aan een cursus heeft deelgenomen, krijgt een certificaat welke bepaalt dat hij de cursus met succes heeft voltooid. Een deelnemer die aan een herexamen moet deelnemen, zal een brief krijgen waarin vermeld staat voor welke onderdelen hij geslaagd is en welke onderdelen op het herexamen opnieuw moeten worden beoordeeld. Een deelnemer die niet slaagt voor een cursus zal een aanwezigheidsdocument ontvangen.

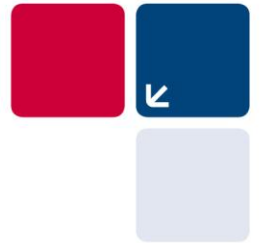
9. Faculty

Cursusleider

- 9.1 Elke cursus wordt geleid door een Cursusleider die gekwalificeerd is voor de desbetreffende cursus .
- 9.2 De Cursusleider is verantwoordelijk voor het gehele verloop van de cursus en het verloop van de cursus volgens het dan geldende cursusreglement. Men kan daarbij denken aan het cursusprogramma, het samenstellen van de faculty, de cursusruimte, het Voordragen van Kandidaat Cursusleiders, het beoordelen van Kandidaat Cursusleiders en kandidaat instructeurs en het correct afwickelen van de cursus in het Cursus Management Systeem inclusief een cursusverslag als zich bijzonderheden hebben voorgedaan.
- 9.3 Op instructeurscursussen, of op cursussen waar een Kandidaat Cursusleider moet worden beoordeeld, zal de Cursusleider tijdens de hele duur van de cursus aanwezig zijn.
- 9.4 Cursusleiders mogen ERC cursussen leiden in elk land, voor zover ze de taal machtig zijn die op de cursus wordt gebruikt, zich schikken naar de Cursusleiders vereisten van de lokale Nationale Reanimatieraad (NRC) en door een Cursusorganisator worden uitgenodigd die door dat land is erkend.
- 9.5 Voor hulpverlenerscursussen met maximaal 12 deelnemers, kunnen (P)BLS instructeurs een (P)BLS hulpverlener cursus geven zonder de aanwezigheid van een Cursusleider.

Kandidaat Cursusleider

- 9.6 Een Kandidaat Cursusleider is een ervaren instructeur die door een Cursusleider wordt gevraagd met de Cursusleider mee te lopen.
- 9.7 Om in aanmerking te komen voor selectie als Kandidaat Cursusleider, moet een instructeur in tenminste 4 in het CMS geregistreerde cursussen als instructeur hebben opgetreden. Men kan pas Kandidaat Cursusleider worden op een instructeurscursus als men Cursusleider is op providers cursus. Om als Kandidaat Cursusleider op een instructeurscursus te mogen acteren is toestemming van de Nationale Cursusleider Noodzakelijk.
- 9.8 Als eenmaal een instructeur is geselecteerd als Kandidaat Cursusleider, moet deze minstens 2 in het CMS geregistreerde cursussen als Kandidaat Cursusleider hebben voltooid, met positieve beoordeling van de Cursusleider, alvorens hij zelf tot Cursusleider kan worden opgewaardeerd.
- 9.9 Om zowel de kwalificatie van Cursusleider voor de PBLIS als de BLS/AED te verkrijgen dient men op beide cursussen tenminste eenmaal als Kandidaat Cursusleider te hebben gefunctioneerd met positieve beoordeling van de Cursusleider.
- 9.10 De opwaardering tot Cursusleider vereist de goedkeuring van de NRR

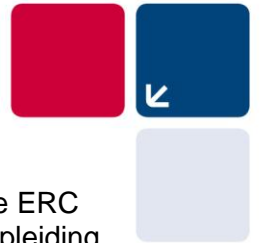
- 9.11 Een cursus kan maximaal 1 Cursusleider hebben.
- 9.12 De Kandidaat Cursusleider moet aanwezig zijn tijdens de hele duur van de cursus.

(Docent)-instructeur

- 9.13 (Docent)-instructeurs mogen trainingen geven op NRR cursussen en in ERC cursussen van andere landen voor zover zij:
- de taal van de cursus voldoende spreken;
 - voldoen aan de door de lokale Nationale Reanimatieraad gestelde eisen aan instructeurs;
 - uitgenodigd worden door een Cursusorganisator erkend in dat land;
 - opleiding geven onder supervisie van een ERC Cursusleider.

Kandidaat (Docent)-instructeur

- 9.14 Na met succes een (P)BLS instructeurscursus te hebben voltooid, moet een kandidaat Instructeur succesvol instructie geven in 2 (P)BLS hulpverlenerscursussen (waarvan tenminste 1 reguliere opleiding) ter beoordeling van de Cursusleider of instructeur, alvorens de volwaardige instructeurs status wordt toegekend. Een kandidaat Docent-instructeur moet na het met succes voltooien van een (P)BLS Docent-instructeurscursus succesvol instructie geven op 2 (P)BLS instructeurs cursussen (waarvan tenminste 1 reguliere opleiding) ter beoordeling van de Cursusleider.
- 9.15 Wanneer de kandidaat (Docent)-instructeur na 2 cursussen niet het vereiste niveau heeft bereikt, moet hij een extra kans krijgen om tijdens een andere cursus instructie te geven als kandidaat (Docent)-instructeur. De Nationale Cursusleider kan echter ook beslissen de kandidaat status van de kandidaat in te trekken.
- 9.16 Terwijl de kandidaat (Docent)-instructeur instructie geeft, zal deze steeds onder toezicht staan van een (Docent)-instructeur.
- 9.17 Waar mogelijk zal de kandidaat (Docent)-instructeur ervaring opdoen in lesgeven en beoordelen tijdens elk van de verschillende les- en beoordelingsmethoden.
- 9.18 De kandidaat (Docent)-instructeur moet aanwezig zijn tijdens de hele duur van de cursus.
- 9.19 Kandidaat (Docent)-instructeurs zullen altijd van de (Docent)-instructeur feedback krijgen over hun prestaties tijdens alle sessies waar de kandidaat instructie geeft. Deze beoordelingen moeten vooraf afgesproken worden met de kandidaat (Docent)-instructeur.
- 9.20 Een kandidaat (Docent)-instructeur die zowel de PBLS als de BLS (Docent)-instructeurs opleiding heeft gevolgd, dient in totaal onder begeleiding instructie te geven bij tenminste 2 opleidingen. Op zowel een PBLS als op een BLS opleiding dient tenminste 1 maal instructie te worden gegeven.

- 9.21 Kandidaat instructeurs (P)BLS die ook instructeur zijn voor gespecialiseerde ERC cursussen zoals ALS en ILS dienen op tenminste 1 reguliere hulpverlenersopleiding succesvol instructie te geven. Op zowel een PBLS als op een BLS hulpverlenersopleiding dient tenminste 1 maal instructie te worden gegeven.
- 9.22 Een kandidaat (Docent)-instructeur zal de opleidingsstages verrichten binnen een periode van 2 jaar na de datum van het voltooien van de Instructeurscursus, tenzij buitengewone omstandigheden dit zouden verhinderen. Wanneer de stages niet binnen een periode van 2 jaar succesvol zijn voltooid, dient een nieuwe instructeurscursus gevolgd te worden om de status van kandidaat-instructeur te verkrijgen. Het is mogelijk deze periode tot 3 jaar te verlengen op aanvraag van de kandidaat (Docent)-instructeur.
- 9.23 De aanwezigheid van een educator is verplicht op een Docent-instructeurs opleiding en bijscholing.

10. Hercertificering

Hercertificering van Hulpverlener

- 10.1 Het is de verantwoordelijkheid van een houder van een certificaat om zijn vaardigheden te onderhouden. Dit kan gebeuren via hercertificering. Om gecertificeerd te blijven, moet een hulpverlener zich opnieuw laten certificeren alvorens de geldigheidstermijn van het certificaat is verstreken.
- 10.2 Hulpverleners kunnen zich opnieuw laten certificeren op twee manieren:
- zich opnieuw inschrijven voor een hulpverlenerscursus en als geslaagd zijn beoordeeld;
 - een hercertificeringscursus met succes voltooien.

Hercertificering van Instructeurs

- 10.3 Om als instructeur gehercertificeerd te worden dient men aan tenminste twee voorwaarden de voldoen:
1. De instructeur moet in een periode van 2 jaar instructie geven op tenminste 2 cursussen die overeenkomen met elk van zijn of haar disciplines (PBLS en BLS wordt gezien als 2 verschillende disciplines).
 2. De instructeur dient elke 2 jaar een instructeursbijscholing te volgen bij een door de NRR erkende Cursusorganisator.

Indien dit niet gebeurt zal de instructeur terugvallen op de status van kandidaat instructeur voor die discipline. Om dan opnieuw de status van instructeur te krijgen, dient hij alsnog een instructeursbijscholing te volgen en daarna met succes als kandidaat instructeur één cursus te voltooien. Het certificaat wordt daarmee weer 2 jaar geldig vanaf het moment dat de laatste bijscholing als instructeur is gevolgd.

- 10.4 Instructie geven in 2 herhalingscursussen telt als 1 opleidingscursus. Bijvoorbeeld: men zal in 1 opleidingscursus en 2 herhalingscursussen instructie moeten geven binnen de periode van 2 jaar.

- 10.5 In de rol van Cursusleider of Kandidaat Cursusleider een cursus leiden, telt mee voor hercertificeringsdoeleinden en is gelijk aan instructie geven als instructeur.

Hercertificering van Docent-instructeurs

- 10.6 Om als Docent-instructeur gehercertificeerd te worden dient men aan tenminste twee voorwaarden de voldoen:
1. De instructeur moet in een periode van 2 jaar instructie geven op tenminste 2 instructeurscursussen die overeenkomen met elk van zijn of haar disciplines (PBLS en BLS wordt gezien als 2 verschillende disciplines).
 2. De instructeur dient elk jaar een bijscholing te volgen die wordt georganiseerd door de NRR.

Indien dit niet gebeurt zal de Docent-instructeur terugvallen op de status van kandidaat Docent-instructeur voor die discipline. Om dan opnieuw de status van Docent-instructeur te krijgen, dient hij alsnog een bijscholing te volgen en daarna met succes als kandidaat Docent-instructeur één cursus te voltooien.

- 10.7 Instructie geven in 2 herhalingscursussen telt respectievelijk als 1 opleidingscursus. Bijvoorbeeld: men zal in 1 opleidingscursus en 2 herhalingscursussen instructie moeten geven binnen de periode van 2 jaar.
- 10.8 In de rol van Cursusleider of Kandidaat Cursusleider een instructeurscursus leiden, telt mee voor hercertificerings doeleinden en is gelijk aan instructie geven als Docent-instructeur.
- 10.9 Elke Docent-instructeur zal eens in de 6 jaar (ter plekke) opnieuw beoordeeld worden door een Cursusleider. Indien de Docent-instructeur ingeschreven is in de faculty van een instructeurscursus tussen de 4 en 6 jaar na zijn laatste beoordeling, wordt hij beoordeeld door de aanwezige Cursusleider en de beoordeling dient geregistreerd te worden in het CMS. Na een negatieve beoordeling, zal een tweede beoordeling plaats vinden met een andere Cursusleider, binnen het jaar. Als de tweede beoordeling negatief uitvalt of wanneer dit niet kon gebeuren binnen de gestelde termijn, verliest hij de status van Docent-instructeur en zal een nieuwe opleiding tot Docent-instructeur gevolgd moeten worden.

Hercertificering van Cursusleiders

- 10.10 Een Cursusleider moet lid zijn van een faculty voor tenminste 2 cursussen per 2 jaar waarbij hij minstens eenmaal als Cursusleider optreedt.
- 10.11 Een Cursusleider die gekwalificeerd is voor verschillende soorten cursussen en die zijn Cursusleider status behoudt voor een van die cursussen, zal ook Cursusleider blijven voor de andere soorten cursussen waarvoor hij instructeur is.

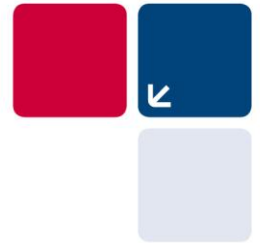
- 10.12 Elke Cursusleider zal elke 6 jaar als Kandidaat Cursusleider optreden en ter plekke beoordeeld worden door de Cursusleider. Indien hij ingeschreven is in de faculty van een cursus, wordt hij door de Cursusleider beoordeeld, en de beoordeling moet geregistreerd worden in het CMS. Na een negatieve beoordeling, zal een tweede beoordeling plaatsvinden met een andere Cursusleider, binnen het jaar. Als de tweede beoordeling negatief uitvalt of wanneer dit niet kon gebeuren binnen de gestelde termijn, verliest hij de Cursusleider status en wordt men verwezen naar de NRR.

11. Intrekking van de kwalificaties en beroepsprocedure

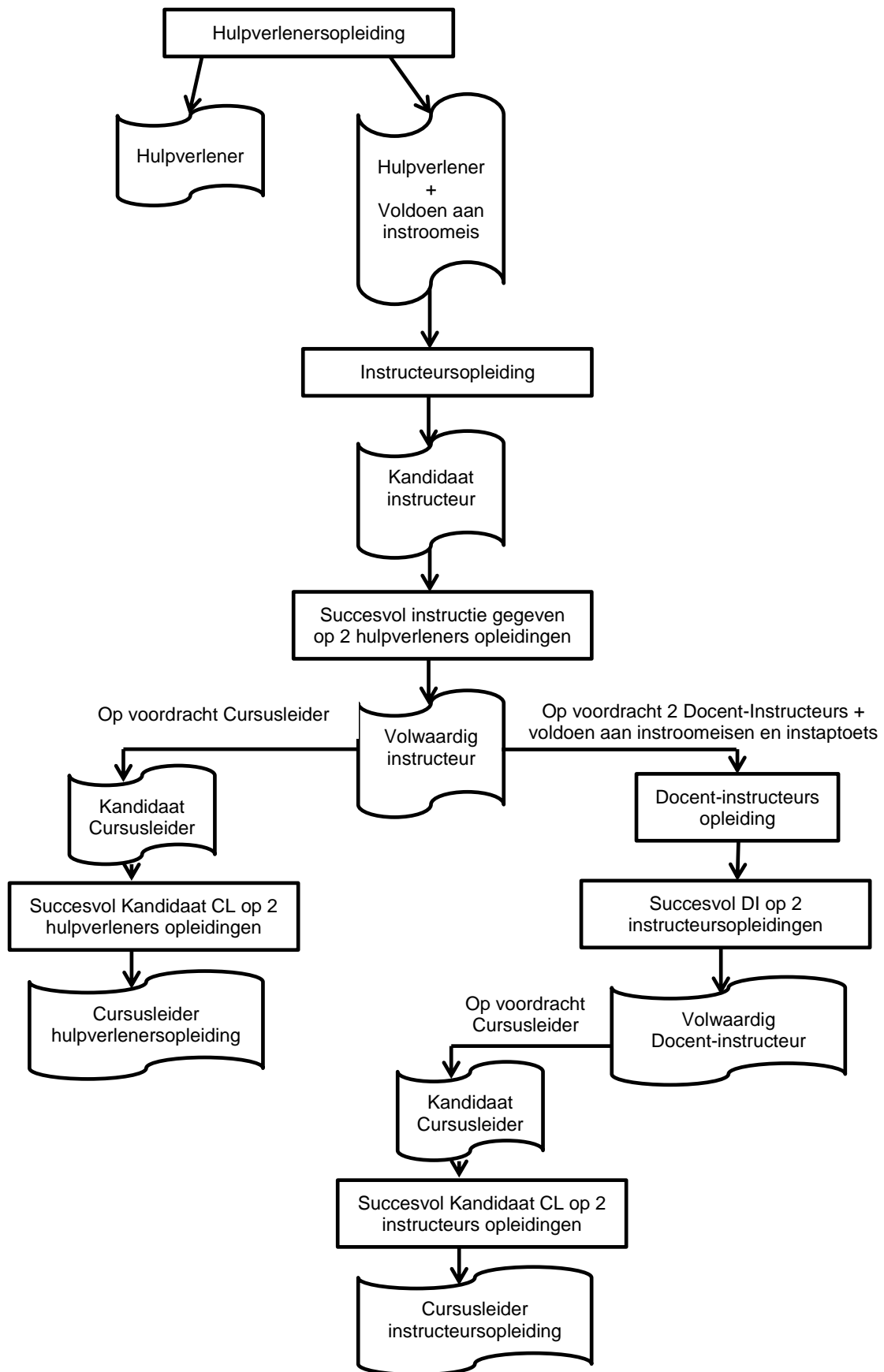
- 11.1 Kwalificaties als Cursusorganisator of instructeur kunnen ingetrokken worden door de NRR na het ontvangen van een officiële klacht en nadat elke partij, ook de betrokkene zelf, de kans heeft gekregen om zijn visie op de zaak te verwoorden. De beslissing zal schriftelijk worden meegedeeld aan alle betrokken partijen en door de NRR opgeslagen worden. Een Engelse versie van de klacht, de argumenten en de beslissing zal worden meegedeeld aan de ERC Voorzitter van de ICC en het ERC Bureau.
- 11.2 Elke direct betrokken partij mag tegen de uitspraak beroep aantekenen bij de Joint ICC (JICC) via het ERC Bureau. De beroepsprocedure schort de eerste uitspraak op, tenzij de voorzitter van de ICC beslist dat het risico op herhaling een te hoog risico betekent voor individuen, voor de kwaliteit van de cursus of voor de organisatie. De joint ICC kan de beslissing, genomen door de NRR herzien, zal elke betrokken partij om haar visie vragen en zal tenslotte een definitieve beslissing nemen, liefst binnen de tijdspanne van 6 maanden na het ontvangen van het beroep. Deze beslissing zal schriftelijk worden meegedeeld aan alle betrokkenen en opgeslagen worden door de NRR.

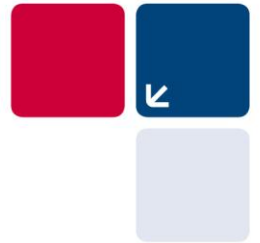
12. Beroepsprocedure in rechtstreeks verband met de Cursus

- 12.1 In het algemeen zullen problemen en discussies tijdens een cursus doorgegeven worden aan en opgelost worden door de Cursusleider.
- 12.2 Wanneer de oplossing niet aanvaardbaar lijkt, kan eenieder die er bij betrokken is een schriftelijk beroep aantekenen binnen 30 dagen na afwikkeling van de cursus in het CMS. Dit moet worden gezonden naar de NRR. Deze autoriteit zal dan een beslissing nemen binnen twee maanden na ontvangst van het beroep, overeenkomstig de regels beschreven in dit document, na elke partij de kans te hebben gegeven hun visie ter zake te verwoorden. Deze beslissing zal schriftelijk worden toegezonden aan alle betrokkenen en opgeslagen worden door de.
- 12.3 Wanneer men meent dat deze beslissing niet overeenkomstig is met de regels beschreven in dit document, kan ieder die erbij betrokken is, de zaak aanhangig maken bij de JICC via het ERC Bureau. De JICC heeft de bevoegdheid de beslissing te herroepen en aan de beslissende autoriteit te vragen een alternatieve oplossing voor te stellen die overeenkomt met de reglementen.

Bijlage 1: Overzicht kwalificaties

Bijlage 2: NRR/ERC Gedragscode (Code of Conduct)

Deze gedragscode richt zich tot een ieder die instructie geeft of assisteert tijdens cursussen die onder de auspiciën van NRR en ERC worden gehouden en die werden ontwikkeld om de theorie en de praktische vaardigheden van reanimatie aan te leren.

Daarom is het belangrijk dat degene die door de NRR en ERC gecertificeerd is:

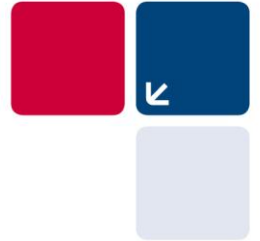
ZICH REALISEERT dat certificering en hercertificering afhankelijk is van het nakomen van deze code en met goed resultaat voldoen aan de nodige vereisten voor hercertificering.

ER VOOR ZORGT dat de cursussen die door NRR en ERC erkend zijn, gegeven worden overeenkomstig het cursusreglement samen met het gebruik van lesboeken, presentaties en ander materiaal en er voor zorgt dat er een constant niveau van kennis en vaardigheden wordt bereikt.

ZICH te allen tijde op een verantwoordelijke manier ZAL GEDRAGEN bij deelname aan een cursus of een sociaal evenement in verband met cursussen, die onder de auspiciën van de NRR en ERC worden gehouden en elke andere van toepassing zijnde professionele gedragscode in acht zal nemen.

ZAL SAMENWERKEN met andere instructeurs, educators en administratief personeel en hun individuele bijdragen zal erkennen en respecteren.

Elk mogelijk misbruik van positie zal VERMIJDEN.

Bijlage 3: NRR visie op opleiden

De cursusdeelnemer is zelf verantwoordelijk voor het behalen van het noodzakelijke leerrendement. Instructeurs en goed instructiemateriaal helpen bij het bereiken van dit rendement. Het is de verantwoordelijkheid van de instructeur om zorg te dragen voor een optimaal leerklimaat.

De Nederlandse Reanimatie Raad, de NRR, is van mening dat de opleiding gericht dient te zijn op het verkrijgen en het behoud van de juiste vaardigheden in de reanimatie en het toepassen daarvan. De opleidingen dienen daarom resultaatgericht te zijn.

Zaken als ervaring en voorkennis zijn mede bepalend voor de noodzakelijke trainingen om een verantwoorde garantie te kunnen geven dat de cursusdeelnemer bepaalde situaties herkent en zijn competenties juist zal toepassen.

Zo ziet de NRR de opleiding

Opleidingen dienen gericht te zijn op vaardigheidstraining. Het is hierbij vanzelfsprekend dat de cursist bepaalde kennisaspecten beheerst alvorens hij de vaardigheden op de juiste wijze, op het juiste tijdstip en met de juiste attitude uitvoert.

De NRR voelt zich daarbij gesteund in de oproep van de European Resuscitation Council (ERC) dat het opleiden gericht moet zijn op het zolang mogelijk vasthouden van de kennis die nodig is voor een optimale uitvoering van de reanimatie (retentie). De ERC geeft daarbij aan dat deze noodzakelijke kennis verkregen kan worden via interactieve applicaties (Cd of via Internet) zodat de training zelf zich kan richten op de techniek.

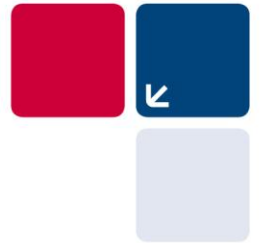
Dit vindt de NRR zijn taak met betrekking tot leren

De structuur van het leerklimaat is (sterk) afhankelijk van de doelgroep. De NRR hecht er aan de huidige opvattingen over 'leren leren', zoals die door de overheid zijn geformuleerd in het rapport "Een leven lang leren" (1997), te volgen. Dat betekent dat het onderwijs competentiegericht is en dat middels geschiktheidstesten wordt vastgesteld of iemand de juiste competenties bezit. Dergelijke testen vinden bij voorkeur plaats tijdens de opleiding en hebben een terugkerend karakter (normatieve of summatieve toetsing). Tijdens de opleiding beoordeelt de instructeur of iemand op de juiste wijze de kennis, het inzicht, gedrag en houding toepast bij de hulp aan een slachtoffer met een ademhalings- en/of circulatiestoornis. Deze vorm van toetsen is effectief en minder bedreigend dan een afsluitende toets waarvan veel mensen het gevoel hebben dat het om slagen of falen gaat. Bij een goede organisatie van deze toetsen is een eindtoets bij de opleiding voor hulpverleners niet langer noodzakelijk. Op basis van de eindtermen, zoals deze geformuleerd zijn door de NRR, kunnen objectieve beoordelingsformulieren worden samengesteld. Waar mogelijk zal de NRR dit bevorderen.

Voor instructeurs geldt dat zij te allen tijde ten overstaan van iedereen kunnen aantonen dat zij competente reanimatie-instructeurs zijn. Tegen deze achtergrond ligt het dan ook voor de hand bij hen wel een afsluitende toets af te nemen, hetzij door het opleidingsinstituut, hetzij door de NRR aangewezen derden. Ook hier dienen van de eindtermen afgeleide beoordelingslijsten een objectieve meting te bevorderen.

De toetsen dienen altijd uit te gaan van de standaarden die afgeleid zijn van de beschreven competenties die nodig zijn voor het uitvoeren van de reanimatievaardigheden.

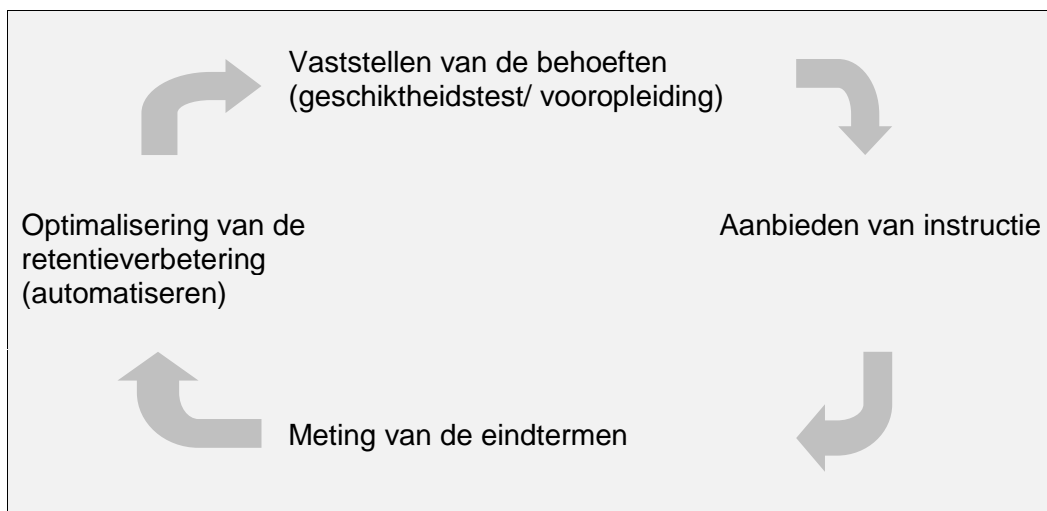
De instructie zelf dient niet alleen gericht te zijn op de noodzakelijke kennis en het goed aanleren van vaardigheden, maar vooral ook op het behoud van het geleerde. Om de retentiewaarde van het geleerde te bevorderen, moet de instructie zo gegeven worden dat de cursist zaken makkelijk kan onthouden en herinneren. Daarbij kan gedacht worden aan ezelsbruggetjes, directieve instructie, uniforme PowerPoint presentaties en dergelijke.

Instructeurs dienen daarom in hun opleiding bekend te worden gemaakt met het principe van priming² en advanced organizers³.

Een dergelijke opleidingsopzet zal bijna steeds bestaan uit de volgende (cyclische) stappen (zie schema):

- ♥ vaststellen van de behoeften (middels geschiktheidstest en/of op basis van een omschreven vooropleiding)
- ♥ aanbieden van instructie (modulaire opzet, gericht op eindtermen)
- ♥ meting van de eindtermen
- ♥ optimaliseren van de retentieverbetering/-behoud doordat de kennis en vaardigheden beter geautomatiseerd zijn

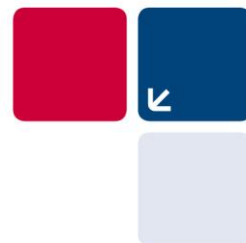
Het onderwijs dat gegeven wordt door een instructeur gaat daarbij uit van 'mastery learning'. Dit houdt in dat de opleiding in delen is opgesplitst, en dat de volgende deelvaardigheid niet getraind wordt, voor de huidige beheerst (master) wordt.

Dit cyclische proces kan ook bereikt worden middels alternatieve opleidingsvormen die uitgaan van meer zelfstandigheid van de lerende en minder contact met de instructeur. Alternatieve vormen van opleiden kan drempels verlagen voor mensen om deel te nemen aan reanimatie opleidingen. In de recente publicaties van de ERC wordt daarom uitdrukkelijk een oproep gedaan om juist ook aandacht te besteden aan deze alternatieve vormen van opleidingen.

Daarmee kunnen zij bijdragen aan een grotere capaciteit van hulpverleners om de Keten van Overleven te versterken.

² Priming is het verschijnsel dat bij het oproepen van een feit of begrip, onbewust andere (geassocieerde) feiten of begrippen mee worden geladen in het werkgeheugen. Vraag iemand aan een koe te denken en de begrippen melk, gras, zwart-wit worden meegeladen.

³ Advanced organizers zijn hulpmiddelen om informatie beter te onthouden. Daarbij kan gedacht worden aan relaties die al vroeg zijn geleerd, zoals ABC, 123, e.d., aan ezelsbruggetjes, aan steekwoorden in de kantlijn, het vooraf benoemen van lesdoelen, stroomschema's enz.

Daarnaast is regelmatig herhalen via zelfstudie of opfrustraining nodig om het afnemen van de kennis en vaardigheden te minimaliseren en als motivatie van het toepassen van de dan geldende richtlijnen die periodiek op basis van medisch bevindingen en/of onderwijskundige inzichten worden geoptimaliseerd.